

T.C.
KONYA VALİLİĞİ
AKHÜYÜK ÇİLLER SULAMA BİRLİĞİ

DENETİM RAPORU

GÖREV EMRİNİN	DENETLEMİYİ YAPANLAR		
Tarihi-Sayısı: 07/04/2017- 7991 17/04/2017- 8513	Mehmet Kamil SAĞLAM Vali Yardımcısı	Özgür ÇETİN İl Mah. İd. Şefi	Çağrı KARAKÖSE Ziraat Mühendisi
DENETLEME RAPORUNUN	Osman Sabit AKBULUT Defterdarlık Uzmanı	Osman IŞIK Ekonomist	
Tarihi : 23 /05/2017	DENETLEME RAPORUNUN KONUSU		
Sayısı : 2017/12	6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'nun 18. maddesi gereğince ilimiz genelinde bulunan sulama birliklerinin idari ve mali denetiminin yapılması raporun konusunu oluşturmaktadır.		
Verildiği Yer ve Makam	YAPILACAK İŞLEM		
Valilik Makamına (İl Mahalli İdareler Müdürlüğü)	Denetleme Raporunun “Tespit Edilen Eksiklikler ve Düzeltme Yolları” başlığı altında açıklanmış olup, yapılan açıklamalar doğrultusunda işlem yapılması gerektiği görüş ve kanaatine varılmıştır.		

Denetim Dönemi: 01.01.2016-31.12.2016

AKHÜYÜK ÇİLLER SULAMA BİRLİĞİ

İDARİ (TEKNİK) VE MALİ DENETİM RAPORU

Konya Valilik Makamının (İl Mahalli İdareler Müdürlüğü) 07.04.2017 gün ve 7991 sayılı ile 17.04.2017 tarih ve 8513 sayılı OLUR'u ile "**6172 Sayılı Sulama Birlikleri Kanunu**" nun 18. maddesi gereğince, Konya İli Ereğli İlçesinde kurulu ve 1995 yılından bu yana faaliyette bulunan, **Akhüyük Çiller Sulama Birliği** Başkanlığı'nın 2016 yılını kapsayan denetimi Vali Yardımcısı Mehmet Kamil SAĞLAM Başkanlığında, İl Mahalli İdareler Şefi Özgür ÇETİN, Devlet Su İşleri 4. Bölge Müdürlüğü Ziraat Mühendisi Çağrı KARAKÖSE, İl Defterdarlık Uzmanı Osman Sabit AKBULUT, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Ekonomist Osman İŞİK tarafından **23.05.2017** tarihinde yapılmıştır.

1- GİRİŞ:

Valilik Makamının (İl Mahalli İdareler Müdürlüğü) 07.04.2017 gün ve 7991 sayılı ile 17.04.2017 tarih ve 8513 sayılı görevlendirme OLUR'una istinaden; 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'nun "*Birlik; tek yerleşim biriminden oluşan birlikler hariç olmak üzere, görev alanı içinde bulunan her yerleşim biriminden; üçüncü dereceye kadar hısım olmayan ve her yerleşim biriminden en az birer kişi ve toplamda beş kişiden az olmamak üzere su kullanıcılarının imzaladığı birlik ana statüsünün, DSİ'nin de görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça onaylanması sonucu tüzel kişilik kazanır.*" ibaresine ilişkin olarak yapılan incelemede Kanunun ilgili maddesine ilişkin olarak uygun şekilde Birliğin tüzel kişilik kazanımı sağlandığı görülmüştür.

II- YAPILAN İNCELEME VE DEĞERLENDİRME:

A- GENEL İŞ YÜRÜTME

2. SULAMA BİRLİĞİ HAKKINDA GENEL BİLGİ

Birlik Tüzüğü'nün, 5355 ve değişik 5445 sayılı yasa hükümlerine uygun olarak hazırlandığı, Mülki İdarece onaylı olduğu anlaşılmıştır. 6172 Sayılı Sulama Birliği Yasasına göre, Birlik Ana Statüsünün hazırlanarak 08.03.2012 tarihli Bakanlık OLUR u ile yürürlüğe girdiği ve yasa gereği yapılandırma çalışmasını tamamlayarak 08.09.2012 tarihinde Ereğli İlçe Seçim Kurulu tarafından yapılan meclis üyeliği secimi ile yeni meclislerinin oluşturulduğu, 28.09.2012 tarihinde yapılan ilk meclis toplantıları ile de yeni yönetim organlarını oluşturarak yapılandırma çalışmalarını tamamladıkları ve 6172 sayılı yasa hükmüne uygun olarak Sulama Birliğinin faaliyetlerine devam ettiği anlaşılmıştır.

Akhüyük Çiller Sulama Birliği Hakkında Genel Bilgiler Aşağıdaki Gibidir:

Tesisin İşletmeye Açıldığı Yıl	1985		
Devir Yılı	1995		
Net Sulama Alanı (ha)	Cazibe	Pompaj	Toplam
	4700	--	4700
Su Kaynağı	İvriz ve Delimahmutlu Çayı		
Su Temini (cazibe veya pompaj)	Cazibe		

	Toprak (m)	Kaplamalı (m)	Kanalet (m)	Borulu (m)	Toplam (m)
İsale ve Ana kanallar	-	26.050	-	-	26.050
Yedek Hatlar	-		-	-	-
Tersiyer Hatları	-	-	92.000	-	92.000
Tahliyeler	22.000	-	-	-	-

Projesinde Önerilen Sulama Yöntemi	%100 Salma
Mevcut Sulama Yöntemi	%100Salma

Bitki Türü	Ekim Alanı (ha)	Ekim Oranı (%)
Hububat	404,1	13,32
Bostan	0,3	0,01
Şeker Pancarı	209,3	6,90
M Bahcesi-Kavak	4,4	0,15
Yem Bitkisi	107,9	3,56
Sebze	6	0,20
Ayçiçeği	554,2	18,27
Mısır	1745,7	57,55
Kavak	1,7	0,06
Toplam	3033,6	100

Sulama Birliğinin birlik başkanı, birlik müdürü ve saymanına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

Görevi	Adı Soyadı
Birlik Başkanı	Saim SAN
Birlik Müdürü	İmdat ÖZBAĖ
Sayman	Gülser KANIK

Makine-Araç Varlığı: Sulama Birliğinin makine, araç, alet ve ekipman varlığına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

S.NO	CİNSİ	MARKA	PLAKA	ALINIř TARİHİ	FAAL DURUMU
1	PİKAP	TOYOTA	42 V 8155	1997	FAAL
2	KAMYONET	BMC	42 YB 836	2000	FAAL
3	BETON MİKSERİ	MAN	42 YD 391	2004	FAAL
4	BİNEK OTO	VOLSWAGEN	42 E 6863	2009	FAAL
5	PİKAP	ISUZU	42 YC 062	2007	FAAL
6	BİNEK OTO	RENAULT	42 EJJ 09	2012	FAAL
7	KAMYON	BMC FATİH	42 E 0180	1998	FAAL
8	MOTORSİKLET	MİNSK	42 V 9315	1997	FAAL DEĖİL
9	MOTORSİKLET	MİNSK	42 V 9316	1997	FAAL DEĖİL
10	MOTORSİKLET	MİNSK	42 V 9317	1997	FAAL DEĖİL
11	MOTORSİKLET	MİNSK	42 V 9318	1997	FAAL DEĖİL
12	MOTORSİKLET	MİNSK	42 V 9319	1997	FAAL DEĖİL
13	MOTORSİKLET	HONDA	42 YA 052	2004	FAAL
14	MOTORSİKLET	HONDA	42 YA 082	2004	FAAL
15	MOTORSİKLET	KANUNİ	42 EJE 78	2012	FAAL
16	MOTORSİKLET	KANUNİ	42 YZ 062	2012	FAAL
17	MOTORSİKLET	KANUNİ	42 YV 072	2012	FAAL
18	MOTORSİKLET	KANUNİ	42 EJE 76	2012	FAAL
19	NİSSAN	X TRAİL	42 ERG 03	2016	FAAL

3. İDARİ ve TEKNİK DENETİME İLİŞKİN TESPİTLER

3.1. İDARİ DENETİME İLİŞKİN TESPİTLER

3.1.1. Birlik Meclisine İlişkin Tespitler:

3.1.1.1. Sulama Birliğinin Görev Alanındaki Yerleşim Yerlerine Göre Birlik Meclisi Üye Seçimine İlişkin Tespitler:

Kanunun **MADDE 4'**de yer alan "*İlk Birlik Meclisi seçimlerinin yapılabilmesi için birliğin tüzel kişilik kazanmasından itibaren bir yıl içinde en az onsekiz üyelik kaydının tamamlanmış olması şarttır. Bu süre içinde, öngörülen sayıda üyelik kaydının gerçekleştirilememesi durumunda kurucular kurulu birliğin tüzelkişiliğini sona erdirmek üzere Bakanlığa başvurmak zorundadır.*" Kanunun ilgili Maddesi kapsamında Birlik Meclis seçimlerinin yapılması için Birlik üyelik kayıt işlemleri yasaya uygun şekilde yapıldığı görülmüştür.

Sulama Birliğinin Ana Statüsünün 14'üncü Maddesine göre Birlik görev alanındaki yerleşim yerlerine göre olması gereken ve seçilen birlik meclisi üye sayıları aşağıdaki gibidir.

S.NO	YERLEŞİM YERİ	SEÇİLMESİ GEREKEN ÜYE SAYISI	MEVCUT ÜYE SAYISI	EKSİK ÜYE SAYISI
1	AKHÜYÜK	3	3	-
2	BAHÇELİ	2	2	-
3	BULGURLUK	2	2	-
4	ÇİLLER	6	6	-
5	GÖKTÖME	2	2	-
6	KAMIŞLIKUYU	3	3	-
7	TÜRKMEN	2	2	-
8	ÖZGÜRLER	2	1	1
TOPLAM		22	21	-

Yukarıdaki tabloda görüleceği üzere, Özgürler yerleşim birimi toplam 1 eksik üye ile temsil edilmektedir.

Birlik üye ve su kullanıcısı sayıları, parsel miktarları ile bunların oranları aşağıda gösterilmiştir.

	Sayı	Oranı
Birlik Üye Sayısı (A)	368	0,72
Birliğe Üye Olmayan Sulayıcı Sayısı (B)	141	0,18
Birliğe Üye Olan Sulayıcıların Toplam Arazi Miktarı (ha)	2.500	0.82
Birliğe Üye Olmayan Sulayıcıların Toplam Arazi Miktarı (ha)	533,6	0,18

Yukarıdaki tabloda görüleceği üzere üye sayısının toplam su kullanıcılarına oranı % 72 ve üye olan sulayıcıların parsel büyüklüğünün toplam parsel büyüklüğü içindeki oranı %82'dir.

Üye olmayanlara uygulanan ücret tarifesı üye olanlar ile aynı olduğu tespit edilmiştir.

Sulama düzenini bozanlara, kapaklarla oynayanlara ve parselin su dağıtım düzenini bozan çiftçilere ceza uygulanması ile ilgili meclis kararı alınmadığı görülmüştür.

Birlik yönetimine demokratik katılımın sağlanması mümkün olduğu kadar sulama alanındaki tüm su kullanıcılarının üye olması ile sağlanabilir. Üye sayısının artmasında en fazla faydanın üye olan ve olmayanlar arasındaki ücret farkının artırılmasından elde edileceği Tarafımızca değerlendirilmiştir. Yasa Koyucu tarafından 6172 sayılı Kanun'da bu konuda Birliğe söz konusu ücretlerin % 200'e kadar artırma yetkisi verilmiştir.

Birlik üye sayının mümkün olan en fazla oranda artırılması gerekmektedir. Bunun için;

1- Üye olmayanlara yapılacak ücret artırım oranı artırılmalı, gerekirse 6172 sayılı Kanunda belirtilen azami orana kadar (iki katına kadar) çıkarılmalıdır.

2- Üye katılım bedelinin tespitinde tarifede yer alan en düşük ücret olan TAV sulaması dikkate alınılması meclis gündeminde değerlendirilmelidir.

6172 Sayılı Sulama Birliği Kanununun 3. Maddesinde Birliğin görev alanı ve çalışma konuları aşağıda belirtildiği şekilde tanımlanmaktadır.

MADDE 3 – (1) “Birliklere devredilen tesislerin hizmet alanı, birliklerin görev alanı olup sınırları, kapsamı ve ismi DSİ tarafından belirlenir.” Akhüyük Çiller Sulama Birliğine devredilen tesisin 4.700 ha lık Akhüyük Çiller Sulama Tesisi olduğu ve görev alanının da bu tesisin proje alanı ile sınırlı olduğu anlaşılmaktadır.

Birlik meclisine üyelik şartları, seçilme esasları, görev ve yetkileri6172 Sayılı Sulama Birliği Kanununun 6. Maddenin (ç) bendinde **“Birlik görev alanı içinde mülk sahibi olmak ya da araziyi fiilen kullanmak üzere en az beş yıl süre için kiralamış olmak.”** Şeklindeir. Bu nedenle birlik görev alanı dışında bulunan ve proje dışında ki yerleşim yerlerinden birlik meclis üyesi olmadığı anlaşılmıştır.

AKHÜYÜK ÇİLLER SULAMA BİRLİĞİ GÖREV ALANINDAKİ YERLEŞİM YERLERİ ALANLARI

S.No	Yerleşim Yeri	Alan (da)
1	AKHÜYÜK	7747
2	BAHÇELİ	1497
3	BULGURLUK	2335
4	ÇİLLER	7683
5	GÖKTÖME	2489

6	KAMIŞLIKUYU	2518
7	TÜRKMEN	3063
8	ÖZGÜRLER	2487
9	Z.GÖKALP	517
TOPLAM		30336

3.1.1.2. Birlik Meclisi Toplantılarına İlişkin Tespitler

Sulama Birliği Meclisi 2016 yılında Nisan ve Kasım aylarında olağan, Eylül ayında olağanüstü olmak üzere üç kez toplanmıştır. Söz konusu toplantılarda oy birliği ile karar alındığı, toplantı nisabı ve karar yeter sayısı 6172 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine uygun olduğu görülmüştür.

Meclis olağan ve olağanüstü toplantılarına DSİ Bölge Müdürlüğünce gözlemci sıfatıyla katılım sağlanmıştır.

3.1.1.3. Birlik Meclisince Yönetim ve Denetim Kurulu Üyelerinin Seçimine İlişkin Tespitler

Sulama Birliği Yönetim ve Denetim Kurulu üyeleri aşağıda gösterilmiştir.

Yönetim Kurulu Üyeleri (Asil)	Mustafa ACET, Coşkun YILDIRIM, Savaş KAYNAK, Yahya YÜCEL
Yönetim Kurulu Üyeleri (Yedek)	Turhan KOÇER, Rüstem BULDUK, Binali GÖKGÖZ, Ayhan YAZAR
Denetim Kurulu Üyeleri (Asil)	Hüseyin KURT, Orhan KURT, Hamza Doğan UÇAR,
Denetim Kurulu Üyeleri (Yedek)	İsmail DOĞANCI, Erhan BEYDEMİR, İlhan ÖZGÜVEN

3.1.1.4. Birlik Meclisince, Birlik Başkanı ve Yönetim Kuruluna Verilen Yetkilere İlişkin Tespitler

Sulama Birliği Meclisi kararlarının incelenmesi sonucunda;2016 yılında mal/hizmet/gayrimenkul vs. alımlarına ilişkin birlik adına yapılacak sözleşmelere yönelik, Birlik Meclisince, Yönetim Kuruluna sözleşme yapma yetkisi verildiği anlaşılmıştır.

3.1.2. Yönetim Kuruluna İlişkin Tespitler

Birlik Yönetim Kurulunun aylık mutakat toplantılarını yaptığı, örneklem yöntemiyle seçilen 2016 yılı Ağustos ayında yapmış olduğu toplantıya ilişkin toplantı nisabı ve karar yeter sayısının Birlik Ana Statüsüne uygun olduğu, Bütçe Gelirleri ile ilgili Karar alındığı görülmüştür.

3.1.3.Denetim Kuruluna İlişkin Tespitler

Birlik Denetim Kurulu, Birlik Ana Statüsünün 35'inci maddesi uyarınca Birliğin 2016 yılında herhangi bir rapor hazırladığı görülmüştür.

3.1.4.Birlik Teşkilatına İlişkin Tespitler

Sulama Birliğinin teşkilat yapısı aşağıdaki gibi olup isim listesi ek yapılmıştır.

Görevi	Sayısı	Eğitimi	Statü(Daimi/Geçici)
Müdür	1	İLKOKUL	Daimi
Sayman	1	ÖNLİSANS	Daimi
Diğer	10	--	Daimi

Birlik müdürü ve saymanın Birlik Ana Statüsü' nün 43. Maddesine uygun olarak görevlendirildiği görülmüştür.

3.1.5. Birlik Bütçesine İlişkin Tespitler

Sulama Birliğinin 2016 yılına ilişkin DSİ4. Bölge Müdürlüğünce onaylı bütçesi ve 2016 yılı bütçe kesin hesap bilgileri ekteki gibidir.

Birliğin 2016 yılı bütçe tutarı aşağıdaki gibidir.

Yılı	Bütçe Tutarı (TL)
2016	2.315.000,00

3.1.5.1. Personel Giderleri:

6172 sayılı Kanunun 14.maddesinde "Birliğin toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranı ile çarpımı sonucu bulunan miktarın % 30'unu aşamaz." hükmü bulunmaktadır.

Birliğin, 2016 yılı personel giderlerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir. Gerçekleşen personel giderlerine sigorta primleri dâhil edilmiştir.

Yılı	Gerçekleşen Bir Yıl Önc.Gelir	YDO (%)	YDO*Önc. Yıl Gerçekleşen Gelir	Bütçe Personel Gideri	Gerçekleşen Personel Gideri	Gerç.Per.Gideri /YDO*Önc. Yıl Gerçekleşen Gelir
2016	939.913,04	3,83	975.911,71	691.602,00	650.226,10	0,67

3.1.5.2. Bakım Onarım Gideri:

6172 sayılı kanununun 7. maddesinin h bendinde "Katılım paylarını, su kullanım hizmet bedeli ve para cezalarını üyelerden tahsil etmek, birliğin alacaklarının takibini zamanında yapmak." hükmü bulunmaktadır. Yine(h) bendinde, (ğ) bendine göre tahsil edilen tutarların, cazibeli sulama tesislerini devralan birliklerde en az % 30'unu, pompajlı sulama tesislerini devralan birliklerde en az % 15'ini, yatırım geri ödemeleri ile bakım ve onarım işlerinde kullanmak; devralınan sulama tesisinin bir bölümünün cazibeli, bir bölümünün pompajlı olması durumunda, cazibeli ve pompajlı alanı göz önüne alarak yatırım geri ödemeleri ile bakım ve onarım payını % 15 ila % 30 arasında belirleyip uygulamak." Hükümleri bulunmaktadır.

Birliğin 2016 yılı bakım onarım giderlerine ilişkin tutarlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yılı	Tahsilat	Bütçe Öngörülen Tutar	Gerçekleşen Bakım Onarım Gideri
2016	1.183.824,55	889.500,00	119.624,84 TL

Yukarıdaki tablodan görüleceği üzere, bütçede öngörülen bakım onarım için ayrılan tutarlar Kanunda belirtilen sınırın üzerinde, gerçekleşen bakım onarım gideri altındadır. Kesin hesaplar üzerinden yapılan incelemede personelin bir kısmının bakım onarım işlerinde çalıştığı, yine alınan akaryakıt gibi bazı tüketim malzemeleri de bu işlerde kullanıldığı anlaşılmaktadır. **Fakat tüm bakım onarım giderlerinin takip edildiği bir hesap kalemi bulunmamaktadır. Ayrıca üretim sonuçlarında belirlenen tutarın muayene raporlarında ön görülen tutarla yaklaşık aynı olması gerekmektedir.**

3.1.5.3. Yönetim Kurulu Üyeleri, Birlik Başkanı ve Denetim Kurulu Üyelerine Ödenmesi Gereken Huzur Haklarına İlişkin Tespitler:

Birlikçe ödenen huzur haklarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Söz konusu ödemeler 6172 sayılı kanununun 6. Maddesinin 15.fıkrasının (e) bendine uygun olduğu tespit edilmiştir.

Huzur Hakkı Bilgisi	2016
Birlik Başkanına Aylık Ödenen Huzur Hakkı	4.941,00
Yönetim Kurulu Üyelerine Aylık Ödenen Huzur Hakkı	625,00
Denetim Kurulu Üyelerine Yıllık Ödenen Huzur Hakkı	1.000,00

3.1.6 Birliğin Mali Durumu İle İlgili Genel Bilgiler:

3.1.6.1. Tahakkuk Tahsilat Durumu:

Sulama Birliğinin tahakkuk ve tahsilatları ilişkin özet bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

	Tahakkuk (Devreden+2016)	Tahsilat (Devreden+2016)	Oran
2016	2.464.288,43	1.183.824,55	0,48

Su Kullanım Hizmet Bedellerinin tamamının Aralık ayı sonunda alındığı, taksitlendirme yapılmadığı, Tüfe oranında erken ödeme indirimi uygulanmadığı, gecikme zammı oranının günlüğe çevrilerek uygulandığı görülmüştür. Vadesinden sonra ödemesini yapmayan çiftçilere 2016 yılı ayı içerisinde tebligat yapıldığı görülmüştür.

3.1.6.2. Borç Alacak Durumu:

Denetim tarihi itibarı ile alacakların ne kadar (yapılandırma dahil) olduğu ve bunlara yapılan işlemlerin neler olduğu yıllar itibarı ile aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yılı	Anapara	Gecikme Zammı	Toplam
2016 Öncesi	260.925,93	159.463,55	420.329,48
2016	290.242,79	21.777,29	312.020,08
Genel Toplam			732.349,56

Bunlara ilişkin olarak “2016 yılına kadar olan alacaklar için yasal takip işlemlerine 2017 yılı içinde başlandığı, 2016 ve sonrası alacaklar için denetim tarihi itibarı ile 30.01.2017 tarihli borçlu mükelleflere İHTARNAME gönderildiği görülmüştür.

Denetim tarihi itibarı ile Birliğin vadesi geçen borcunun bulunmadığı anlaşılmıştır.

3.1.7. Su Kullanım Hizmet Bedeline İlişkin Tespitler

Birlik meclisince oy birliği ile belirlenen 2016 yılına ilişkin Su Kullanım Hizmet bedelleri Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan ücret tarifesine uygun olduğu görülmüştür.

3.1.8. Sulama Birliği Tarafından Tutulan Defter ve Kayıtlara İlişkin Tespitler

Sulama Birliği tarafından tutulan deftere ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

Defterin Türü	Defter Yazılı Olarak Tutuluyor mu? (E/H)	Bilgisayar Ortamında Tutuluyor mu? (E/H)
Meclis Karar Defteri	E	E
Yönetim Kurulu Karar Defteri	E	E
Gelen ve Giden Evrak Kayıt Defteri	E	E
Noter Onaylı Sulayıcı ve Kullanıcı Kayıt Defteri	E	H
Defter-i Kebir (Büyük Defter)	H	E
Yevmiye Defteri	H	E
Envanter Defteri	H	E
Kasa Defteri	H	H
Demirbaş Defteri	E	H

Tahsilatların günlük bankaya yatırıldığı, ödemeler banka hesabına yatırılmak suretiyle yapıldığı anlaşılmıştır. Gelir ve gidere ait bilgisayar ortamında tutulan kayıtların ise iki nüsha halinde imza altına alınıp arşivlendiği ifade edilmiştir.

3.1.9. Personel Yönetmeliğine İlişkin Tespitler

Ana statünün 44.maddesi uyarınca hazırlanması gereken Sulama Birliği Personel Yönetmeliği 25.04.2013 tarihli Birlik Meclis toplantısında kabul edilmiştir.

3.1.10. Yatırım Bedeli Geri Ödemesi

Sulama Birliğinin yatırım bedeli borcu bulunmamaktadır.

3.2. TEKNİK DENETİME İLİŞKİN TESPİTLER

3.2.1. İŞLETME FAALİYETLERİNE İLİŞKİN TESPİTLER

3.2.1.1. Birlikçe Bulundurulması Gereken Dokümanlar:

30.01.2015 Olur tarihli Sulama Tesisleri İşletme Talimatı uyarınca Birliklerce temin edilmesi gereken dokümanlara ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Genel Vaziyet Planları	Yok
Kadastro Haritaları	Yok

Tapu Kayıtları	Yok
Topografik Haritalar	Yok
İşletme Haritaları	Yok
Uygulama Projeleri	Yok
Kamulaştırma Haritaları	Yok
Talimat ve Rehberler	Yok
Devir Sözleşmesi	Var
Devir Protokolü	Var
Tesis Tanıtma Föyü	Var

Bunların temini ve güncellenmesi için DSİ ile görüşülüp temin edilmesi için çalışmalar yapılmalıdır.

3.2.1.2.Sulama Sisteminin Performans Göstergelerine İlişkin Tespitler

Birlik Sulama sisteminin 2016 yılına ait performans göstergeleri aşağıdaki gibidir.

Yıl	Sulamaya Açılan Alan (ha) (A)	Fiilen Sulanan Alan (ha) (B)	Sulama Oranı (%) (B/A)	Sulamada Kullan. Top. Su (hm ³) (C)	Hektara Kullan. Su (m ³ /ha) (C/B)	Brüt / Net Su İhtiy. (m ³ /ha)	Sulama Rand. (%) / İhtiyacın Karşılama Oranı
2016	4 700	3 033	65	25,51	8 411	6508 / 4015	47.75 / 1,29

Net sulama alanının 4700 ha. Olduğu, fiilen sulama alanı 3 033 ha olduğu, sulama oranı % 65 olarak tespit edilmiştir. Sulama Randımanının ise % 47,75 olarak gerçekleştiği görülmüştür.

3.2.1.3. Şebeke Dışı Sulanan Alana İlişkin Tespitler

Sulama Birliğince şebeke dışı alana su verilmediği anlaşılmıştır.

3.2.1.4. Sulama Mevsimi Öncesi ve Sonrasında Yapılması Gereken Hususlara İlişkin Tespitler:

Sulama Birliği tarafından 2016 yılına ilişkin hazırlanan Genel Sulama Planlaması (GSP) ve Uygulama Raporu hazırlanmadığı anlaşılmıştır.

2016 yıllarına ilişkin olarak beyanname toplama oranları incelendiğinde her yıl Mayıs ayı sonuna kadar Sulama Beyannamesi alındığı, 2016 yılında alınması gereken toplam beyannamenin % 60' ının alındığı anlaşılmıştır. Beyanname vermeyenlerden suladığı ürünün tarifiedeki fiyatı ile dekar çarpımının % 25'i yıllık Beyan Gecikme Cezası olarak uygulandığı görülmüştür. Beyan alma oranının daha yukarı çıkarılmaya çalışılmalıdır.

3.2.1.5.Sulama Sisteminin Güvenlik ve Emniyetine İlişkin Tespitler:

2016 yıllarında DSİ 4.Bölge Müdürlüğü tarafından meskûn mahallerin içindeki tüm ana kanalın etrafı meskûn olmayan kısımların ise gerekli görülen yerleri tel örgü ile kapatılmıştır.

Sulama sahası içerisindeki uyarı ve ikaz levhaları eksik bulunmadığı birlik saymanınca ifade edilmiştir.

3.2.2. BAKIM VE ONARIM FAALİYETLERİNE İLİŞKİN TESPİTLER

3.2.2.1. Muayene Raporları ve Gerçekleştirilen Bakım Onarımlara İlişkin Tespitler

2016 yıllarına ilişkin Birlik tarafından oluşturulan bir heyet tarafından muayene raporları düzenlenmiştir. Bu raporlarda yer verilen hususlara ilişkin yapılan işlemler için Birlikçe üretim sonuçları raporları düzenlenmediği anlaşılmıştır.

2016 Yılı Muayene raporları ile üretim sonuçları aşağıdaki tabloda değerlendirilmiştir.

SERVİS YOLU			KANALET ONARIMLAR I			BETON ONARIMI			KANAL TEMİZLİĞİ		
BAKIMI (m)			(m)			Büz Döşemesi (m3)			(m3)		
PRG.	UYG.	%	PRG.	UYG.	%	PRG.	UYG.	%	PRG.	UYG.	%
50000	35000	70	600	250	41	50	40	80	15550	10500	67

Muayene heyetince sulama tesisinin yerinde incelenmesi ve görülen eksikliklerin fotoğraflanması gerekmektedir. Ayrıca üretim sonuçlarında yapılan işlemlerinde yine fotoğrafla yapıldığının belgelenmesi sağlanmalıdır.

3.2.2.2. Bak-Onar Projeleri ile Sulama Tesislerinin Rehabilitasyon veya İyileştirme Projelerine İlişkin Tespitler:

Sulama Tesislerinin Rehabilitasyon veya Yenilemeye ihtiyacı olduğu, kapalı sistem için DSİ'ne müracaat edildiği ve kapalı sistem için yapım ihalesinin yapıldığı birlik ifade edilmiştir.

3.2.2.3 Sulama Birliği Meclis Toplantılarına Gözlemci Üyelerin Katılımına İlişkin Tespitler:

Kanunun 17. Maddesi Birlik meclisi toplantılarına, tesislerin amacına uygun bir biçimde işletme bakım, onarım, yönetim ve kullanımına ilişkin olarak teklif ve tavsiyede bulunma ve bu konularda teknik denetleme yetkilerine haiz, DSİ tarafından görevlendirilen gözlemcinin katıldığı görülmüştür.

4. MALİ KONULARDAKİ FAALİYETLERE İLİŞKİN TESPİTLER:

4.1.AKHÜYÜK ÇİLLER SULAMA BİRLİĞİNİN 2016 YILI MALİ İŞLEMLERİ

4.1.1.Mali İşlemlere İlişkin Diğer Bilgiler

1- Akhüyük Çiller Sulama Birliğinin banka hesaplarının kontrolünde, bankalardan alınan mutabakat yazılarında;

31.12.2016 tarihi itibarı ile

Ziraat Bankası Ereğli Şb.

Vadesiz hesap bakiyesi: :286,92TL

Halk Bankası Ereğli Şb.

Vadesiz hesap bakiyesi : 163.686,29TL

Pos Hesabı Bakiyesi : 67.457,35 TL

Vakıflar Bankası Ereğli Şb.

Vadesiz hesap bakiyesi : 17,64TL

Olmak üzere fiili banka mevcudunun toplam **231.448,20 TL** olduğu anlaşılmış ve bu tutarın muhasebe kayıtları ile tutarlı olduğu görülmüştür.

4.1.2.Akhüyük Çiller Sulama Birliğinin Gelir ve Gider Bütçelerinin incelenmesinde;

2016 yılına ilişkin

- Gider Bütçesi	<u>Tahmini Bütçe</u>	<u>Gerçekleşen Bütçe</u>
Personel Giderleri	691.602,00	650.226,10
SGK	124.785,00	122.813,64
Mal ve Hizmet Alımları	1.210.500,00	350.412,40
Sermaye	162.000,00	151.450,00
Yedek Ödenek	126.113,00	69.500,00
Faiz Gideri	--	--
Cari Transfer	--	--
Toplam	2.315.000,00	1.274.902,14
- Gelir Bütçesi	<u>Tahmini Bütçe</u>	<u>Gerçekleşen Bütçe</u>
Teşeb. ve Mülk. Gelirleri	1.700.500,00	1.072.496,91
Alınan Bağış ve Yardımlar	5.000,00	--
Diğer Gelirler	595.000,00	111.327,64
Sermaye Gelirleri	15.000,00	--
Toplam	2.315.000,00	1.183.824,55

Bu veriler ışığında tahmin edilen gider bütçesine göre gerçekleşen gider bütçesinin oranının %55 tahmin edilen gelir bütçesine göre ise gerçekleşen gelir bütçesinin oranının % 51 olduğu görülmüştür.

4.1.3.Birlik tarafından çalıştırılan personel için SGK' na ödenmesi gereken primlerin ödendiği kesilen damga vergisi ve gelir vergisi stopajlarının Vergi Dairesi hesaplarına aktarıldığı görülmüştür.

4.1.4. Akhüyük Çiller Sulama Birliği tarafından tutulması gereken Muhasebe defter ve belgelerinin tutulduğu, tutanaklar, hesap cetvelleri, bilanço, mizan vb. belge ve dökümleri kapsayan yönetim dönemi hesap ve cetvellerinin hazırlandığı görülmüştür.

4.1.5. Akhüyük Çiller Sulama Birliğinin 2015 yılı denetim raporlarında kişi borcunun olmadığı görülmüştür.

5. DEĞERLENDİRME

5.1.Birlik Üye Sayısının Yetersiz Olması:

Birlik üye sayısının toplam su kullanıcılarına oranı %72 ve üye yapılan parsel büyüklüğünün toplam parsel büyüklüğü içindeki oranı %82'dir.

Birlik yönetimine demokratik katılımın sağlanması mümkün olduğu kadar sulama alanındaki tüm su kullanıcılarının üye olması ile sağlanabilir. Bunun sağlanmasının da en etkili yolu üye olan ve olmayanlar arasındaki ücret farkının artırılmasıdır. Yasa Koyucu tarafından 6172 sayılı Kanun'da bu konuda Birliğe %200'e kadar artırma yetkisi verilmiştir.

Sonbahar /2016 döneminde yapılacak sulama birlikleri meclis seçimlerine kadar üye sayısının mümkün olan en fazla oranda artırılması gerekmektedir. Bunun için;

1- Üye olmayanlara yapılacak ücret artırım oranı artırılmalı, gerekirse 6172 sayılı Kanunda belirtilen azami orana kadar (iki katına kadar) çıkarılmalıdır.

2- Üye katılım bedelinin tespitinde tarifede yer alan en düşük ücret olan TAV sulaması dikkate alınması meclis gündeminde değerlendirilmelidir.

3- Üye katılım bedelinde taksitlendirme yapılmalıdır.

5.2. Tahsilat Oranın Düşük Olması:

Birliğin 2016 yılı tahsilat oranı % 48'dir. Alacaklar için yasal takibatların yapıldığı ifade edilmiş ve örneklem yöntemi ile seçilen kişiler ile bu durum test edilmiştir. Birlik faaliyetlerini daha etkili bir şekilde yürütebilmesi için tahsilat oranların artırılması gerekmektedir. Bunun için;

Birlik alacaklarının zaman aşımına uğramaması ve buna bağlı olarak birlik başkanı ve yönetim kurulu üyelerinin buna ilişkin riskleri yüklenmemeleri için yasal takibata ilişkin yapılan çalışmalara özel önem verilmeli ve vadesi geçen alacaklar için yasal takibata daha hızlı geçilerek tahsilat oranı artırılmalıdır.

5.3. Bakım ve Onarım ile Yatırım Geri Ödemesi Payının Mevzuata Uygun Olarak Belirlenip Uygulanmaması:

6172 sayılı kanununun 7. maddesinin (h) bendi uyarınca, Birlik cazibeli ve pompajlı alanlar göz önüne alınarak yatırım geri ödemeleri ile bakım ve onarım paylarının 8 bendine göre yapılan tahsilatlarının % 15 ila % 30 arasında belirleyip uygulamak zorundadır.

Birlikçe mevzuata uygun olarak bu oran belirlenmiş olmakla beraber, bunun uygulamasını takip edecek bir sistem bulunmamaktadır. Bunun için;

Alınacak bir komisyon kararı ile personel giderleri ile hizmet alımlarının ne kadarlık tutarının bakım onarım giderleri için kullanıldığı tespit edilmelidir. Ayrıca gerçekleşen tüm bakım onarım giderleri ve Yatırım Geri Ödemeleri yardımcı bir muhasebe hesabında takip edilmelidir.

5.4. Birlikçe Bulundurulması Gereken Dokümanların Bulunmaması veya Güncel Olmaması:

Birlikçe temin edilmesi gereken dokümanların bir kısmı bulunmamaktadır. Bunun için;

Birlikçe söz konusu dokümanların DSİ'den veya ilgili kurumlardan temin edilmesi için işin gerekli takibatlar yapılmalıdır.

5.5. Şebeke Dışı Alana Su Verilmesi:

Sulama Birliğince şebeke dışı alana su verilmediği anlaşılmıştır.

5.6. Taban suyu izleme Faaliyetleri:

Taban suyu izleme faaliyetinin DSİ tarafından yapıldığı ifade edilmiştir.

5.7. Sulama Sahasındaki Uyarı ve İkaz Levhaları:

Sulama alanında genel olarak gerekli uyarı levhaları bulunmaktadır.

Uyarı levhaları ve meskun mahal içerisinde bulunan ana kanal çevrenindeki tel örgüler periyodik olarak kontrol edilmelidir. Olumsuz bir durumun tespitinde bu derhal giderilmeli ve bu durum tarihini belirten fotoğraf ve tutanaklarla kayıt altına alınmalıdır.

5.8. Muayene Raporları ve Gerçekleştirilen Bakım Onarımlara İlişkin Tespitler

Muayene heyetince sulama tesisinin yerinde incelenmesi ve görülen eksikliklerin fotoğraflanması gerekmektedir. Ayrıca üretim sonuçlarında bakım onarım döneminde yapılan işlemlerinde yine fotoğrafla yapıldığının belgelenmesi sağlanmalıdır.

5.9. Sulama Birliğinin Görev Alanındaki Yerleşim Yerlerine Göre Birlik Meclisi Üye Seçimine İlişkin Tespitler:

Birlik sulama alanın da bulunan 1 yerleşim yerinin (Özgürler) birlik meclisinde temsil edilmemektedir.

Akhüyük Çiller Sulama Birliğinin meclis üyelerinin içinde birlik görev alanı dışında meclis üyesi olmadığı anlaşılmıştır.

6172 Sayılı Sulama Birliği Kanununun 3. Maddesinde, Birliğin görev alanı ve çalışma konuları aşağıda belirtildiği şekilde tanımlanmaktadır.

“Birliklere devredilen tesislerin hizmet alanı, birliklerin görev alanı olup sınırları, kapsamı ve ismi DSİ tarafından belirlenir.” Şeklinde. Akhüyük Çiller Sulama Birliğine devredilen tesisin 4.700 ha lık Akhüyük Çiller Sulama Tesisi olduğu ve görev alanının da bu tesisin proje alanı ile sınırlı olduğu anlaşılmaktadır.

Birlik meclisine üyelik şartları, seçilme esasları, görev ve yetkileri 6172 Sayılı Sulama Birliği Kanununun 6. Maddenin (ç) bendinde “Birlik görev alanı içinde mülk

sahibi olmak ya da araziyi fiilen kullanmak üzere en az beş yıl süre için kiralamış olmak.” Şeklindeir.

5.10. Birlik Personeline İlişkin Tespitler:

6172 sayılı Kanunun 14.maddesinde "Birliğin toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranı ile çarpımı sonucu bulunan miktarın % 30'unu aşamaz." hükmü bulunmaktadır.

Sulama Birliğinin 2016 yılı personel gideri % 67 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran yüksek olup, Kanun maddesinde belirtilen orana çekilmesi gerekmektedir.

6. Mali yönden tespit edilen eksiklikler ve öneriler:

Birliğin 2016 yılına ait Ödeme Emri Belgelerinin incelenmesinde genel olarak aşağıda belirtilen eksiklikler tespit edilmiştir.

6.1. Açık ihale usulü ile yapılan alımlara ilişkin olarak yapılan hak ediş ödemelerinin bazılarında SGK borcu olmadığına dair sorgunun yapılmadığı görülmüştür.

6.2. Doğrudan temin kapsamında yapılan alımlarda Ödeme Emri Belgesine fatura dışında mevzuatta belirtilen hiçbir belgenin eklenmediği görülmüş olup, ayrıca Onay Belgesi, Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı, Muayene Kabul Tutanağı, gerektiğinde Taşını İşlem Fişi ve Vergi Borcu bulunup bulunmadığına dair belgenin eklenmesi gerekmektedir.

6.3. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun Temel İlkeler başlıklı 5. Maddesinde “Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez” denilmektedir. Uygulamada kanunun bu ve diğer ilkelerine uygun hareket edilmesi hususunda gerekli hassasiyetin gösterilmesi gerekmektedir.

6.4. Taşınır Mal Yönetmeliğine göre taşınır işlem fişi düzenlenmesi gereken alımların direk gider bütçesinden yapıldığı, stoklar hesabı kullanılmadığı ve taşınır işlem fişi düzenlenmediği görülmüştür.

6.5. Haberleşme (Türk Telekom, Turkcell vb.) giderlerinin ödenmesinde faturaların bulunmadığı veya eksik fatura ile ödeme yapıldığı görülmüştür. Ayrıca Ödeme Emri Belgesine fatura asıllarının bağlanması gerektiği, aslı temin edilemiyor ise Onaylı suretlerinin bağlanması gerekmektedir.

6.6. 4734 Sayılı Kanun kapsamında İhale Usulleri ve Doğrudan Temin Usulü ile yapılan Mal ve Hizmet alımlarında fatura bedeli 2.000,00 TL'yi aşan alımlarda Vergi Borcu bulunup bulunmadığına ait belgenin istenilmediği tespit edilmiştir. 2.000,00 TL'yi aşan mal ve hizmet alımlarında Vergi Borcu bulunup bulunmadığını gösterir belgenin ödeme yapılmadan önce istenilmesi gerekmektedir.

6.7. Ödeme Emri Belgesinde ödeme yapılacak kişilere ait kimlik bilgileri ve banka bilgilerinin eksik yazıldığı görülmüş olup, bu bilgilerin eksiksiz yazılması gerekmektedir.

6.8. Ödeme Emri belgeleri ile eki belgelerin bazılarında yetkililerin imzalarının eksik olduğu görülmüştür.

6.9. Damga vergisi Kanununa istinaden gerçek ve tüzel kişilere ödeme yapılması esnasında Ödeme Emri Belgesi üzerinde Damga Vergisi kesintisi yapılmadığı görülmüştür.

7. Ödeme emri bazında tespit edilen eksiklikler ve dikkat edilmesi gereken hususlar:

2016 yılı için:

7.1. 50 Nolu Ödeme Emri: Nedosis Bilişim ile yapılan sözleşme için 33,75 TL ilgili firmadan tahsili gerekmektedir.

7.2. 528 Nolu Ödeme Emri: Damga Vergisi 14,86 TL ilgiliden tahsili gerekmektedir.(İnoto Otomotiv)

7.3. 524 Nolu Ödeme Emri: 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine aykırı sıfır araç alımı yapıldığı (ihale yapılmadan) tespit edilmiştir.

7.4. Geçici Görev Yolluğu ödemelerinde fazla ve yersiz ödeme tespit edilmiştir. İlgililerden tahsili gerekmektedir.

-Yurdaer ÇALIŞKAN	11,50 TL
-Rıfat BOLCA	11,50 TL

Görüş ve kanaatine varılmıştır.

M. Kamil SAĞLAM
Vali Yardımcısı
Komisyon Başkanı

Özgür ÇETİN
Mahalli İd. Şefi
Üye

Çağrı KARAKÖSE
Ziraat Mühendisi
Üye

Osman Sabit AKBULUT
Defterdarlık Uzmanı
Üye

Osman IŞIK
Ekonomist
Üye